

**EUROPSKA KOMISIA
PROTI RASIZMU A INTOLERANCII**

**VŠEOBECNÉ POLITICKÉ
ODPORÚČANIE ECRI Č. 8**

**O BOJI PROTI RASIZMU
PRI POTLÁČANÍ TERORIZMU**

PRIJATÉ 17. MARCA 2004

Štrasburg, 8 jún 2004

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Navštívte našu webovú stránku: www.coe.int/ecri

Európska komisia proti rasizmu a intolerancii:

S prihladením na Európsky dohovor o ľudských právach a osobitne na jeho článok 14;

s prihladením na Protokol č. 12 k Európskemu dohovoru o ľudských právach;

s prihladením na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a zvlášť na jeho články 2, 4 (1), 20 (2) a 26;

s prihladením na Dohovor o právnom postavení utečencov a Protokol o právnom postavení utečencov;

s prihladením na Smernice Výboru ministrov Rady Európy o ľudských právach a boji proti terorizmu;

Pripomínajúc deklaráciu, ktorú ECRI prijala na svojom 26. plenárnom zasadaní (Štrasburg, 11.-14. decembra 2001);

Pripomínajúc Všeobecné politické odporúčanie ECRI č. 7 k národnej legislatíve na boj proti rasizmu a rasovej diskriminácii a Všeobecné politické odporúčanie č. 5 o boji proti rasizmu a intolerancii voči moslimom;

Pripomínajúc Dohovor o počítačovej kriminalite a dodatkový protokol k nemu, týkajúci sa kriminalizácie skutkov rasistického a xenofóbneho pôvodu páchaných prostredníctvom počítačových systémov, ako aj Všeobecné politické odporúčanie ECRI č. 6 o boji proti rozširovaniu rasistických, xenofóbnych a antisemitských materiálov prostredníctvom Internetu;

Pripomínajúc Európsky dohovor o potláčaní terorizmu, protokol, ktorý dopĺňa Európsky dohovor o potláčaní terorizmu a iných medzinárodných nástrojov proti terorizmu, menovite tých, ktoré boli prijaté v rámci Spojených národov;

Rozhodne odsudzujúc terorizmus, ktorý je extrémnou formou neznášanlivosti;

Zdôrazňujúc, že terorizmus je nezlučiteľný s hodnotami slobody, demokracie, spravodlivosti, právneho poriadku a ľudských práv, najmä práva na život a ohrozuje tieto hodnoty;

Uvažujúc, že preto je povinnosťou štátu bojovať proti terorizmu;

Zdôrazňujúc, že odpoveď na hrozbu terorizmu by nemala porušovať hodnoty slobody, demokracie, spravodlivosti, právneho poriadku, ľudských práv a humanitárneho práva, ktoré má za cieľ zabezpečiť, ani by nemala nijako oslabovať ochranu a podporu týchto hodnôt;

Obzvlášť zdôrazňujúc, že boj proti terorizmu by sa nemal stať zámenkou umožňujúcou rozvoj rasizmu, rasovej diskriminácie a neznášanlivosti;

V tomto ohľade zdôrazňujúc povinnosť štátu nielen sa zdržať aktov, ktoré priamo alebo nepriamo vedú k rasizmu, rasovej diskriminácii a neznášanlivosti, ale aj zaistiť rozhodnú reakciu verejných inštitúcií, vrátane preventívnych a represívnych opatrení, na prípady, keď rasizmus, rasová diskriminácia a neznášanlivosť sú následkom činov jednotlivcov a organizácií;

Berúc na vedomie, že boj proti terorizmu vedený členskými štátmi Rady Európy od udalostí z 11. septembra 2001, mal za následok v niektorých prípadoch prijatie priamo či nepriamo diskriminačných zákonov alebo nariadení, menovite na základe národnosti, štátneho občianstva alebo etnického pôvodu a náboženstva a častejšie, v diskriminačnej praxi verejných orgánov;

Berúc na vedomie, že teroristické aktivity a v niektorých prípadoch boj proti terorizmu mali rovnako za následok vo zvýšenej miere rasovú zaujatosť a rasovú diskrimináciu jednotlivcami a organizáciami;

V tejto súvislosti zdôrazňujúc špeciálnu zodpovednosť politických strán, mienkotvorných činiteľov a médií neuchýliť sa k rasistickým alebo k rasovo-diskriminačným aktivitám alebo prejavom;

Berúc na vedomie, že v dôsledku boja proti terorizmu od udalostí z 11. septembra 2001 určité skupiny osôb, menovite Arabi, Židia, moslimovia, žiadatelia o azyl, utečenci a imigranti, určité nápadné menšiny a osoby vnímané ako patriace k takým skupinám, sa stali veľmi zraniteľné rasizmom a/alebo rasovou diskrimináciou v mnohých oblastiach verejného života vrátane vzdelávania, zamestnania, bývania, prístupu k tovaru a službám, prístupu na verejné miesta a slobody pohybu;

Berúc na vedomie rastúce ťažkosti, ktoré prežívajú osoby hľadajúce azyl keď prechádzajú azylovým procesom

členských štátov Rady Európy a postupné oslabovanie ochrany utečencov v dôsledku obmedzujúcich právnych opatrení a praktík, ktoré súvisia s bojom proti terorizmu;

Zdôrazňujúc povinnosť členských štátov Rady Európy postarať sa o to, aby boj proti terorizmu nemal negatívny dopad na menšinové skupiny;

Pripomínajúc nástojčivú potrebu, aby štáty napomáhali integrácii ich heterogénnej populácie, ako vzájomnému procesu, ktorý môže pomôcť zabrániť rasistickej alebo rasovo-diskriminačnej reakcii spoločnosti na klímu vzniknutú bojom proti terorizmu;

V presvedčení, že dialóg aj v oblasti kultúry a náboženstva medzi jednotlivými zložkami spoločnosti spolu so vzdelávaním podporujú zápas proti rasizmu pri potláčaní terorizmu;

V presvedčení, že úplné rešpektovanie ľudských práv, vrátane práva zbaviť sa rasizmu a rasovej diskriminácie, môže zabrániť situáciám, v ktorých by mohol terorizmus nadobudnúť prevahu;

Odporúča vládam členských štátov:

- prijať všetky adekvátne opatrenia, najmä prostredníctvom medzinárodnej spolupráce, na boj proti terorizmu, ako extrémnej forme neznášanlivosti, v plnom súlade s medzinárodnými zákonmi o ľudských právach a podporovať obeť terorizmu a ukázať solidaritu so štátmi, ktoré sú terčom terorizmu;
- preskúmať legislatívu a opatrenia súvisiace s bojom proti terorizmu aby sa zaistilo, že nediskriminujú priamo alebo nepriamo ľudí, alebo skupiny ľudí, menovite na základe "rasy", farby pleti, jazyka, náboženstva, občianstva alebo národnostného či etnického pôvodu a zrušiť akúkoľvek takúto diskriminačnú legislatívu;
- vyhnúť sa prijatiu novej legislatívy a predpisov v súvislosti s bojom proti terorizmu, ktorá diskriminuje priamo alebo nepriamo ľudí, alebo skupiny ľudí, menovite na základe "rasy", farby pleti, jazyka, náboženstva, občianstva, alebo národnostného či etnického pôvodu;

- zaistiť aby legislatíva a opatrenia, vrátane legislatívy a opatrení prijatých v súvislosti s bojom proti terorizmu, boli realizované na národnej a miestnej úrovni takým spôsobom, ktorý nediskriminuje ľudí, alebo skupiny ľudí, menovite na základe skutočnej, alebo predpokladanej "rasy", farby pleti, jazyka, náboženstva, občianstva, národnostného či etnického pôvodu;
- nediskriminačným spôsobom venovať zvýšenú pozornosť zaručeniu slobôd združovania, prejavu, náboženstva a pohybu a zaistiť, že žiadna diskriminácia nevznikne z legislatívy a predpisov - alebo ich realizácie - menovite pri riadení týchto oblastí:
 - kontroly uskutočňované orgánmi verejného poriadku vo vnútri krajín a personálom pohraničnej kontroly
 - administratívna a vyšetrovacia väzba
 - väzobné podmienky
 - spravodlivé súdne konanie, trestné konanie
 - ochrana osobných údajov
 - ochrana súkromného a rodinného života
 - vyhostenie, vydanie, deportácia a princíp "non-refoulement"
 - vydávanie víz
 - pobyt a pracovné povolenia a spájanie rodín
 - nadobudnutie a zrušenie občianstva;
- zaistiť, aby ich národná legislatíva výslovne obsahovala právo, aby sa človek nestal predmetom rasovej diskriminácie medzi právami, od ktorého je zakázané odstúpiť aj v čase ohrozenia;
- zaistiť, aby právo žiadať o azyl a princíp "non-refoulement" boli vo všetkých prípadoch plne rešpektované a bez diskriminácie, menovite na základe krajiny pôvodu;
- zvláštnu pozornosť v tomto smere venovať potrebe zaistiť prístup k azylovému procesu a spravodlivý mechanizmus vyšetrovania požiadaviek, ktorý zabezpečuje základné procesné práva;
- zaistiť, aby bola na boj proti rasizmu a rasovej diskriminácii k dispozícii primeraná účinná národná legislatíva a bola efektívne aplikovaná najmä v oblasti vzdelávania, zamestnania, bývania, prístupu k tovarom a službám, prístupu k verejným miestam a slobody pohybu;
- zaistiť, aby bola na boj proti rasovo motivovaným zločinom, prejavom rasizmu a rasistickým organizáciám k dispozícii primeraná národná legislatíva a zaistiť, aby táto legislatíva bola efektívne aplikovaná;
- inšpirovať sa, pri zaistení adekvátnosti legislatívy v uvedených oblastiach, Všeobecnými politickými opatreniami ECRI č. 7 o národnej legislatíve v boji proti rasizmu a rasovej diskriminácii;

- zaistiť, aby relevantná národná legislatíva zahŕňala aj rasistické trestné činy spáchané cez Internet a súdne stíhať tých, ktorí sú zodpovední za trestné činy takého druhu;
- zaistiť existenciu a fungovanie nezávislého špecializovaného orgánu pre boj proti rasizmu a rasovej diskriminácii kompetentného, okrem iného, pomôcť obetiam predkladať sťažnosti o rasizme a rasovej diskriminácii, ktoré môžu vzniknúť ako dôsledok boja proti terorizmu;
- povzbudzovať debatu v médiách o tom, aký obraz menšinových skupín médiá prinášajú v súvislosti s bojom proti terorizmu a o špecifickej zodpovednosti žurnalistov, aby sa v tejto súvislosti vyhýbali utvrdzovaniu predsudkov a rozširovaniu tendenčných informácií;
- podporovať pozitívnu úlohu, ktorú môžu hrať médiá pri propagovaní vzájomného rešpektu a odporu k rasistickým stereotypom a predsudkom;
- povzbudzovať integráciu ich heterogénnych populácií ako vzájomný proces a zaistiť rovnaké práva a príležitosti pre všetkých jednotlivcov;
- zaviesť do učebných osnov škôl na všetkých stupňoch, vzdelávanie o rôznorodosti a o potrebe bojovať proti neznášanlivosti, rasovým stereotypom a predsudkom a zvýšiť povedomie verejných činiteľov a verejnosti o týchto otázkach;
- podporovať dialóg a propagovať spoločné aktivity, vrátane kultúrnych a náboženských medzi rôznymi zložkami spoločnosti na miestnej a národnej úrovni aby sa čelilo rasistickým stereotypom a predsudkom.

